

naša skupnost

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE GROSUPLJE

Občinski prazniki so mejniki na poti razvoja sleherne občine. Ob prazniku se s pogledom na rezultate in upoštevanjem sedanjega trenutka zazre naprej. S prizdevanjem vsakogar izmed nas, tako v OZD, v delegatskem sistemu kot v KS in družbenopolitičnih organizacijah bo tudi naslednje leto čestitka ob občinskem prazniku — 29. oktobru zopet praznično zvenela.

Skupščina občine, družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti občine Grosuplje ter uredništvo Naše skupnosti

Rekonstrukcija magistralne ceste Ljubljana — Bregana na odseku Šmarje Sap—Višnja gora

Sedanja magistralna cesta od Ljubljane do Bregane je bila načrtovana v začetku pedesetih let. Graditi so jo začeli že leta 1954, vendar je bila v prvih štirih letih zgrajena le tretjina del. V letu 1958 je bila dobro organizirana zvezna mladinska delovna akcija, ki je omogočila, da je bila cesta ob sodelovanju gradbenih podjetij že v novembru istega leta dograjena in predana prometu.

Gradnja okoli 70 km te ceste v 8 mesecih je verjetno največji graditeljski podvig v zgodovini naših tleh. Cesta, dolga preko 100 km, je bila projektirana na osnovi vseh takratnih znanj. Uporabljene so bile blage in dolge horizontalne in vertikalne krivine z najugodnejšim možnim potekom trase glede na konfiguracijo zemljišč. Priključevanja drugih cest so izvennivojska, prav tako tudi križanje železniške proge in ostalih cest. Zgornji ustroj je bil asfaltni, betonski in delno iz kock.

Obnavljana cesta predstavlja jugovzhodni krak t. i. slovenskega cestnega križa in povezuje občinska in regionalna središča (Brezice, Krško, Novo mesto, Trebnje, Grosuplje) z

Ljubljano, hkrati je tudi del ceste Bratstvo in enotnost, ki jo lahko smatramo za osrednjo cestno-prometno povezavo države. Širše gledano pa je glede na geopolitično lego Jugoslavije ta cesta najpomembnejša tranzitna pot iz Evrope na Bližnji in Srednji vzhod.

Prva leta po dograditvi je bila cesta obremenjena le z okoli tisoč vozil povprečnega, letnega, dnevnega prometa. Načrtovalci so napovedali, da se bo čez 20 let promet povečal trikrat. V obdobju med 1965—1980 je cestni promet skokovito naraščal in je pred leti dosegel vrednost 10.000 vozil (PLDP). V zadnjih letih je zaradi poznanih gospodarskih težav promet stagniral in se celo nekoliko zmanjševal. Upada le število domačih osebnih vozil.

Pri taki gostoti prometa, ko je hkrati težkih tovornih vozil in avtobusov skoraj 30% skozi vse leto, je zmogljivost obstoječe dvopasovne ceste povsem izkoriščena in na odsekih z daljšimi vzponi (Šmarje, Višnja gora, Medvedjek, Plusko) že presežena.

Leta 1970 se je pričelo raziskovati in načrtovati rekonstrukcijo obravnavane ceste od Cikave do Bregane. Odsek od Ljubljane do Cikave je bil idejno rešen v okviru avtocestnega in

obvoznicega sistema širšega območja Ljubljane.

Možni so bili naslednji principi rekonstrukcije:

— Izgradnja pasov za počasni promet na vzponih, kjer se vsakodnevno pojavljajo kolone (Višnja gora, Pluska, Medvedjek).

— Izboljšanje horizontalnih in vertikalnih krivin, ki ne ustrezajo predpisom in izgradnje odstavnih pasov za počasni promet.

— Izboljšanje horizontalnih in vertikalnih krivin, ki ne ustrezajo predpisom, razširitev ceste v trispasovno in izgradnja odstavnih pasov ali pasov za počasni promet.

— Izboljšanje horizontalnih in vertikalnih krivin, ki ne ustrezajo predpisom in zahtevam štiripasovne avtoceste z ločnim zelenim pasom tako, da bi dva nova pasova dogradili vzporedno z obstoječo cesto in zgradili odstavna pasova na obstoječi cesti.

— Izboljšanje horizontalnih in vertikalnih krivin, ki ne ustrezajo predpisom in zgraditev štiripasovne deljene ceste tako, da bi bila dva vozna pasova zgrajena povsem ločeno na nekaj daljših odsekih v skupni dolžini 30 km.

Zaradi smotrnosti in širšega družbenega interesa je bila predlagana naslednja oblika modernizacije ceste Ljubljana — Bregana v štiripasovno izvennivojsko cestninsko avtocesto:

— Obstoječa dvopasovna cesta bo izkoriščena v pretežni dolžini kot osnova ene polovice bodoče avtoceste, ki bo imela računsko hitrost 100 km na uro na težjih odsekih, 110 km/uro na srednje težem terenu in 120 km/uro na ravninskem terenu.

— pot od obstoječe dvopasovne izvennivojske ceste do avtoceste bo razdeljena v več etap in faz.

— najprej se bosta zgradila odseka povsem nove polovice avtoceste, kjer se sedaj pojavljajo prometni zastoji in kjer bo trasa ene polovice avtoceste bistveno oddaljena od obstoječe ceste. To sta odseka Grosuplje — Višnja gora preko Police in Trebnje — Novo mesto preko Sv. Ane.

— v nadaljevanju bi se pri vmesnih odsekih k profilu obstoječe magistralne ceste dogradil polni profil štiripasovne ceste.

V končni fazi pa bi se na obstoječi cesti na odsekih Grosuplje — Višnja gora in Podboršt — Hrašče dogradili še pasovi za počasni promet in druge dopolnitve, tako da bo s tem nastala še druga polovica avtoceste.

Začetni odsek od Ljubljane (razcep v Malencah) do Šmarja Sap bo zgrajen kot povsem nova avtocesta severno od gradu Lisiče. Obstoječa magistralna cesta od Ljubljane do Šmarja bo ostala ljubljanska vpadnica.

— Rekonstrukcija bo izvršena tako, da bo ves čas gradnje zagotovljen nemoten promet.

— Izvennivojski priključki so predvideni v Grosuplju, Višnji gori, Ivančni gorici, Trebnjem, Novem mestu, Otočcu, Dobruški vasi, Krškem in Brežicah.

— Opušeni bodo priključki v Biču, Karteljevem, Smedniku in Mokricah. Ti kraji bodo dobili ustrezno cestno povezavo preko regionalnih in lokalnih cest na novo avtocesto.

Obstojeci nadvozi bodo glede na premajhno širino porušeni in nadomeščeni z novimi daljšimi. Večina podvozov bo ohranjenih s tem, da bodo za potrebno širino rekonstrukcije ceste podaljšali.

Ko bo rekonstruirano več medseboj povezanih cestnih odsekov v avtocesto bo vpeljana cestnina. Na osnovi študije je bilo ugotovljeno, da je najprimernejši odprt sistem pobiranja cestnine z le dvema čelnima cestninskima postajama pri Ivančni gorici in med Krškim in Brežicami. Med sedanjima priključkoma, kjer bo vmes locirana čelna centralna postaja, bo omogočena solidna cestna povezava po rekonstruiranih regionalnih oziroma lokalnih cestnih odsekih z vozniki, ki ne bodo želeli uporabljati cestninske avtoceste, oziroma plačevati le-te.

Za celotni cestni odsek od Ljubljane do Bregane je pripravljena idejna in lokacijska dokumentacija. Za prva odseka, ki bosta zgrajena, sta že izdelana projekta za izvedbo, ki ju je izdelala projektantska organizacija Dolenjski projektivni biro iz Novega mesta.

Kako bodo delali v naši občini

Prvi del dvopasovne magistralne ceste med Ljubljano in mejo s Hrvaško, ki bo rekonstruiran v štiripasovno avtocesto, bo odsek med Šmarjem in Višnjo goro v dolžini 12,2 km, široke 13,30 m, kjer je odstavni pas, oziroma 14,15 m, kjer je na klancih

(Dalje na 2. strani)

29. oktober — praznik občine Grosuplje

Tako kot vsako leto, tudi letos ob dnevu ustanovitve Grosupeljske čete, poskušamo ugotoviti v kolikšni meri je naša občina napredovala kot samoupravna skupnost v kateri občani s sporazumevanjem urejamo skupne zadeve, kakšen je njen gospodarski razvoj in kako smo uresničili že v začetku leta zastavljene cilje.

Tako kot povsod se tudi pri nas srečujemo z velikimi gospodarskimi problemi, vendar pa bi bili preveč kritični, če bi ne prikazali in tudi znali ceniti rezultate, katere smo kljub težavam dosegli.

(Dalje na 2., 3., 4., 5. in 6. strani)

Rezultati gospodarjenja

Realno presojanje doseženih rezultatov otežkoča visoka rast cen. Po podatkih Zavoda za statistiko SR Slovenije so bile cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih v I. polletju 1986 v primerjavi z enakim obdobjem lani višje za 87,8%. Življenjski stroški pa so bili višji za 89,6%.

Po podatkih iz periodičnih obračunov je gospodarstvo doseglo nekoliko boljše finančne rezultate kot v I. trimesečju, vendar ocenjujemo, da so nekateri kazalci uspešnosti in učinkovitosti gospodarjenja še vedno nižji od doseženega povprečja v republiki. V I. polletju so organizacije združenega dela s področja gospodarstva ustvarile 31.251.354 tisoč din celotnega prihodka ali 103% več kot v enakem obdobju lani. Organizacije iz področja industrije in gradbeništva so ustvarile 73% celotnega prihodka vsega gospodarstva. Rast celotnega prihodka je znašala v industriji 113%, v gradbeništvu pa 87%. Najnižja rast celotnega prihodka je bila dosežena na področju prometa in zvez (71%). Večina celotnega prihodka so organizacije dosegle s prodajo izdelkov in storitev na domačem trgu. V strukturi celotnega prihodka je nekoliko višji delež od prihodkov na tujem trgu in znaša 10,1% v industriji 20,1%. Rast porabljenih sredstev je za 4 odstotne točke nižja od rasti celotnega prihodka, tako da se je ekonomičnost poslovanja nekoliko izboljšala. V I. polletju 1986 je gospodarstvo na 100 din porabljenih sredstev doseglo 135,5 din celotnega prihodka, v preteklem letu pa 132,8 din.

Po obračunu porabljenih sredstev je organizacijam združenega dela ostalo 8.186.938 tisoč din dohodka, kar je 115% več kot v primerjalnem obdobju. Skoraj polovico dohodka so dosegle organizacije s področja industrije, pri čemer pa je bila rast dohodka na tem področju (89%) nižja od povprečne rasti gospodarstva. Najvišjo rast dohodka (izločene so OZD, ki so v I. polletju 1985 poslovale z izgubo in novo ustanovljene OZD) so dosegli v: DO Partner Grosuplje (260%), DO Livar TOZD Tovarna armatur (222%) in Iskra TOZD Stikalni elementi (205%). Večina organizacij je dosegla preko 100%-no rast dohodka, le 7 organizacij ima nižjo rast dohodka.

V I. polletju so z izgubo poslovali v dveh organizacijah združenega dela: DO Stolarska Dobropole (49.023 tisoč din — I. trimesečje: 36.000 tisoč din) in TOZD Sinoles Ivančna gorica (25.628 tisoč din — I. trimesečje: 46.667 tisoč din). V obeh organizacijah doseženi čisti dohodek ni zadostal za izplačila akontacij osebnih dohodkov v višini zneska izgube.

Dohodek na delavca je v gospodarstvu znašal 1.344 tisoč din (V I. trimesečju: občina 468 tisoč din, SR Slovenija 654 tisoč din). Najvišji dohodek na delavca na področju industrije so dosegli v DO Livar TOZD Tovarna armatur (3.730 tisoč din — povečanje 222%), TOZD Livarna sive in modularne litine (2.253 tisoč din — 136%) in DO Black and Decker (2.069 tisoč din — 22%).

Razmerje med doseženim dohodkom in povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi nam kaže učinkovitost gospodarjenja. Na 100 din povprečno uporabljenih poslovnih sredstev je gospodarstvo doseglo 23,4 din dohodka, kar je 4% več kot v primerjalnem obdobju. Učinkovitost gospodarjenja se je povečala na vseh področjih, razen v industriji (-2%) in na področju prometa in zvez (-7%).

Zunanjetrgovinska menjava

Na področju blagovne menjave s tujino so bili v I. polletju 1986 doseženi razmeroma dobri rezultati, tako glede celotnega izvoza blaga in storitev kot tudi izvoza na konvertibilno področje. Organizacije združenega dela občine Grosuplje so v I. polletju izvozile za 1.713 milijonov din blaga in storitev, kar predstavlja 0,65% v celotnem izvozu SR Slovenije. V letu 1985 je znašal ta delež 0,55%, v skupnem izvozu občin ljubljanske regije pa predstavlja izvoz občinskega gospodarstva okrog 2%.

Izvozi dosežki so v II. polletju nekoliko slabši, predvsem na konvertibilno področje. Sicer je izvoz v obdobju januar — avgust 1986 v primerjavi z enakim obdobjem lani višji za 8,8%, vendar se je uvoz povečal za 67% in izkazuje negativni saldo v višini 198.307 tisoč din.

Izvoz in uvoz blaga in reprodukcijskega materiala v obdobju januar — avgust 1986 — v 000 din — v 1 S = 264,53 din

	I-VIII/85	I-VIII/86	IND I-VIII/85	I-VIII/86
Izvoz skupaj	1.810.658	2.049.699	113,2	100
— na konvert. trg.	1.531.278	1.665.902	108,8	85
— na klirin. trg.	279.280	383.797	137,4	15
UVOZ SKUPAJ	1.427.323	2.064.849	114,7	100
— s konvert. trga	1.117.295	1.864.210	166,9	78
s klirin. trga	310.028	200.639	64,7	22

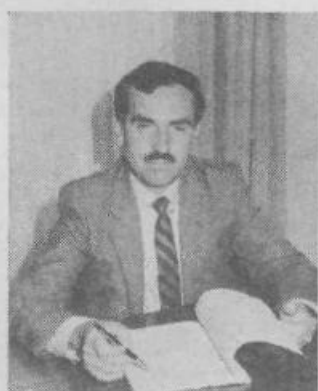
Investicijska dejavnost

Vložena investicijska sredstva so letos precej višja kot v preteklih letih, vendar ocenjujemo, da so preskromna za hitrejši razvoj občine.

Celotna predračunska vrednost vseh investicijskih objektov, ki so bili v gradnji na dan 30. 6. 1986 je znašala 2.569.437 tisoč din, 80% celotne predračunske vrednosti pa odpade na objekt na področju industrije, to je modernizacija in razširitev livarne sive in modularne litine.

Na področju industrije so v gradnji naslednje večje investicije: 1. IMP DO Livar TOZD Livarna sive in modularne litine;

Sami smo nosilci bodočih uspehov

Predsednik skupščine občine Grosuplje Franc Gruden

Občinski praznik je priložnost, da se zberejo rezultati dela na vseh področjih od industrije, kmetijske do izobraževanja in socialnega varstva, opravljeni v občini v letu med dvema praznikoma. Ob tem pa v razgovoru s predsednikom skupščine občine, tov. Francem Grudenom, osvetljujemo razmere in naloge, ki so pred nami.

Čas od lanskega do letošnjega občinskega praznika, kot že nekaj zadnjih let, ni prav nič lahek za opravljanje družbenih nalog. Kako ga ocenjujete vi?

»Živimo v času in razmerah, ki so dovolj zapletene in za prihodnost nič kaj spodbudne. Negativna gospodarska gibanja iz preteklega obdobja se nadaljujejo tudi v sedanjem, novem srednjeročju. Dovolj pogumno smo sicer načrtovali ta srednjeročni plan, naš razvoj do leta 1990, prepričani, da nam bo uspelo odstraniti vse tisto, kar negativno vpliva na razvoj družbe in njenega gospodarstva. Ob kongresih družbenopolitičnih organizacij smo se opozarjali na mnoga na-

vzkrižja in neskladja v družbi in o vrsti problemov tudi dovolj kritično spregovorili. Ugotovili smo, da imamo inflacijo, da cene nebrzdano divjajo, da življenjski standard pada, da se realni osebni dohodki zmanjšujejo, da se nam marsikaj ne izplača več, da premalo delamo in da bi radi še manj, da odgovornosti skoraj več ne poznamo ali pa se skrivamo za splošno, skupno odgovornostjo.

Kljub govorjenju in sprjetim sklepom ter stališčem bistvenih sprememb ni. Vsi vse vemo, poznamo, pa kljub temu ostajamo skoraj na mestu. Katere so, po vašem mnenju, nujne naloge?

»Čas je, da začnemo vse jasno in znano tudi uresničevati in tisto, kar lahko sami storimo, tudi narediti. Z zaklinjanjem, da ne bomo skrenili z začrtane poti, ne bomo dosegli vsega. Začrtano pot je treba utrditi, od besed preiti v dejanja, več delati, tudi bolje uporabiti kar največ lastnega znanja, izkoristiti naravne danosti in veliko pripravljenost ljudi. Najpomembnejše naloga združenega dela, delavcev, občanov in vseh organiziranih socialističnih sil je, da zaustavimo in preusmerimo negativna gibanja v gospodarstvu. Ta so najbolj očitna pri premajhnem izvozu in nezadostni rasti proizvodnje, pri visoki rasti cen, kar vse seveda vpliva na padanje življenjskega standarda delovnih ljudi in na možnosti za tehnološko prenovo gospodarstva. Ta je nujna, kajti s sedanjo gospodarsko strukturo, odnosi in navadami, zlasti z razvado, da je možno živeti ob slabih rezultatih, ni mogoče izhod iz krize.

Navedli ste potrebne spremembe, ki edine lahko prinesejo izboljšanja. Ob tem vidimo, da je naše gospo-

darstvo le del slovenskega gospodarstva, z istimi problemi in rešitvami. Kaj torej prinaša izhod iz sedanjih težav?

»Predvsem gre za to, da še povečamo proizvodnjo in izvoz. Doseči moramo, da bodo vse tiste dejavnosti, ki jih še vse preradi uvrščamo v »porabo«, kot so izobraževanje, zdravstvo, kultura in podobno, več prispevale za dvig produktivnosti in za izboljšanje kakovosti življenja. Naše skupno vodilo naj bo, da vplivamo na prestrukturiranje našega gospodarstva tako, da bo proizvajalo po kvaliteti in kvantiteti vedno več tistega, kar zahteva tuji in domači trg ter, da bo stakšno proizvodnjo sposobno ustvariti tudi dohodek, ki bo zadostal ekonomskim, socialnim, kulturnim, ekološkim in drugim potrebam za bogatejše in polnokrvnejše življenje naših občanov.

Nikogar ni, ki bi lahko kar žez noč odpravil težave. Smo le delovni ljudje in občani, odgovorni za dobro in kvalitetno opravljeno delo v OZD; za sprejemanje odločitev v zborih SO in v SIS, ki prinašajo nam samim trenutnemu položaju ustrezne rezultate, za boljše medsebojne odnose in pomoč v KS ter za razvoj kraja in občine v celoti.

»Za uresničevanje stabilizacijskih usmeritev imamo torej vsi kaj storiti in prav je, da se odločno lotimo vsak svojih nalog ter prenehamo z iskanjem izgovorov za lastno nedejavnost in nezadostni dejavnosti drugih. Le to je prava pot, ki nas bo usmerila v boljše gospodarjenje in samoupravljanje.

Kljub povedanemu le ugotavljamo, da so bili tudi v letošnjem letu doseženi določeni rezultati, ki so prispevali k razvoju občine. Vse to je razvidno iz podatkov, objavljenih v tej številki Naše skupnosti.